

Verslag van de vergadering van de vergadering van EG- Commissiewerkgroep Landbouwcontaminanten

Datum : 15 januari 2015
Commissie : Dhr. Verstraete (DGSANTÉ)
Ned.Delegatie : Mw. Bulder (RIVM)
Mw. Viloría Alebesque (VWS)

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515XP Den Haag
(Hoftoren)

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Ana Viloría
Ai.viloría@minvws.nl
T 070 340 6482

Ons kenmerk
Verslag CWG
landbouwcontaminanten d.d.
15 januari 2015

Secretariaat ROW
[_dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:_dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Samenvatting

De belangrijkste punten uit de vergadering:

- EFSA opinie 'modified mycotoxins'
- Follow-up tropaan alkaloiden
- Ergot sclerotia en ergot alkaloiden
- Begeleidingsdocument controle aflatoxinen
- Pre-export controle door de VS
- OTA in paprika
- Mycotoxinen in maisoogst 2014
- Stand van zaken Codex onderwerpen

Agenda

1. EFSA opinie 'risks of modified forms of certain mycotoxins in food and feed'

EFSA heeft een beoordeling gedaan van het risico van gemaskeerde vormen van mycotoxinen. EFSA heeft de definitie van deze verbindingen breder getrokken naar 'gemodificeerde vormen'; mycotoxinen gemodificeerd door schimmels, planten en voedsel/voederverwerking. Dit zijn mycotoxinen die dan wel als metaboliet voorkomen, gebonden aan een ander molecuul (bv suiker of eiwit), of die in een matrix vastzitten. DON is voor deze opinie buiten beschouwing gelaten, de gemodificeerde vormen daarvan worden meegenomen in de uitgebreide DON opinie waar EFSA nu mee bezig is. EFSA heeft zearalenone, nivalenol, T2/HT2 en fumonisinen bekeken. Het aandeel gemodificeerde vorm ten opzichte van de ouderstof is geschat op basis van beperkte meetgegevens. Voor de toxiciteit is vanwege gebrek aan toxicologische gegevens ervan uitgegaan dat de gemodificeerde vormen volledig biobeschikbaar komen in het lichaam en daarmee eenzelfde toxiciteit hebben als de ouderstof. Met deze aannames is EFSA tot de conclusie gekomen dat er een mogelijk risico kan bestaan van de blootstelling aan zearalenone, T2/HT2 en fumonisinen voor zowel mens als dier (laatste niet voor fumonisinen). JRC geeft aansluitend een presentatie over analysemethoden voor deze vormen. Directe meetmethoden geven informatie over individuele vormen van mycotoxinen, echter is altijd een referentiestandaard nodig om aan te relateren. Indirecte meetmethoden geven informatie over toxische equivalenten van een monster, deze hebben echter ook nadelen want lijken moeilijk reproduceerbaar. Andere technische moeilijkheden zijn dat antilichamen raken snel verzadigd raken, en hoewel molecular imprinted polymers (MIPs) een alternatief bieden, zijn deze echter niet zo specifiek als antilichamen. Meeste mogelijkheden lijken te liggen in het gebruik van (LC)MS, CEN heeft hier een tender op lopen. Qua analysemethoden is het streven om de nu bekende vormen van gemodificeerde mycotoxinen beter te kunnen analyseren, en om daarbij te prioriteren op vormen die toxicologisch relevant zijn, bijvoorbeeld boven een bepaald percentage van de ouderstof. Een eerste actie voor follow-up is dat CIE

aan JRC heeft gevraagd om in de volgende PT test voor multimethoden mycotoxinen ook de gemodificeerde vormen mee te nemen, dit zal in 2016 plaatsvinden. In de discussie die volgt speelt de vraag of er actief opgeroepen moet worden om data te verzamelen, bijvoorbeeld via Commissie Aanbevelingen of via PCVD. Probleem daarbij is dat de analysemethoden nog niet zover zijn. Mogelijk is het meer dringend om te kijken of de bestaande gezondheidkundige grenswaarden voor de mycotoxinen breder getrokken moeten worden naar de gemodificeerde vormen. Er moet dan ook gekeken worden naar wat voor consequenties dat voor de MLs heeft. Alvorens hier verder over te discussiëren wordt besloten om de EFSA DON opinie af te wachten, waar veel gegevens voor beschikbaar zijn. Afhankelijk daarvan kan de discussie over de gemodificeerde vormen van andere mycotoxinen voortgezet worden.

2. Tropaan alkaloiden (TA) in levensmiddelen

Omdat bij de vorige vergadering nog geen officiële toezegging van SNE binnengekomen was om te monitoren, was besloten om een ML op eindproducten 'cereal based foods for infants en young children, with buckwheat, sorghum or millet or derived products' op te stellen, teruggerekend van de door EFSA afgeleide ARfD met consumptiegegevens voor kindervoeding. Voor ingrediënten was een GL en geen ML voorgesteld omdat er te weinig data voor ML zijn. De hoogte van de GLs zou dan mede bepaald worden door het aandeel in het eindproduct. Bij de huidige vergadering hebben de lidstaten wisselende meningen over het wel of niet stellen van GLs voor de ingrediënten. Een lidstaat wil dit aan de industrie overlaten en een andere lidstaat wil graag naar goede teeltpraktijken kijken. CIE geeft aan dat GLs mogelijk wel kunnen helpen voor het opsporen van de contaminatiebron. Dit zou dan alleen van toepassing zijn op de drie granen waarin TA zijn aangetroffen, boekweit, gierst en sorghum. Iedereen lijkt het eens voor een ML voor eindproducten. Vraag is nog wel of er een analysemethode beschikbaar is die gevoelig genoeg is om deze te meten. De volgende vergadering zal er een aangepast voorstel besproken worden.

3. Ergot sclerotia (ES) en ergot alkaloiden (EA)

Het voorstel circuleert al een aantal vergaderingen en is nu ook aan de stakeholders voorgelegd. Er is nog discussie over of 'scouring' onder 'first stage processing' valt of niet. Ook is een voorstel gedaan om artikel 9 van de 1881/2006 aan te passen om zeker te maken dat er zowel sclerotia als alkaloiden worden bepaald. Over artikel 9 is wat discussie, in hoeverre kan uitvoeren en rapportage van een vrijwillige Aanbeveling verplicht gesteld worden. CIE zal dit intern opnemen en het voorstel daarop aanpassen. Er zal gekeken worden of er een specifieke datum genoemd moet worden voor het leveren van EA gegevens, zodat het mogelijk is om per 1 juli 2017 een ML te stellen. De volgende vergadering wordt het voorstel afgerond en dan komt het op 11 februari ter discussie op het PCVD.

4. Begeleidingsdocument voor de bevoegde autoriteit voor de controle op naleving van EU-wetgeving inzake aflatoxinen

Het document wordt aangepast vanwege het inwerkingtreden van de Verordening (EU) No 884/2014 per 13 augustus 2014. Er is nog geen nieuwe versie beschikbaar, de CIE geeft aan dat er wel al wat aanpassingen gedaan worden. Dit zijn het leveren van extra informatie bij de aankondiging van het DPE voor identiteits/fysieke check door DPI, er is een update van de DPE/DPI lijst en er is een lijst gegeven van instellingen die fysieke behandelingen kunnen geven voor reductie van aflatoxinen zoals sorteren. Er is een lijst toegevoegd van competente autoriteiten van indirecte import landen. Lidstaten worden verzocht om deze lijsten nog aan te vullen. De zaken uit het Q&A document van de 669/2009 zullen ook worden toegevoegd aan het begeleidingsdocument. Het aangepaste begeleidingsdocument zal tijdens de volgende vergadering uitgebreid worden besproken.

5. Pre-export controle door Verenigde Staten op aflatoxinen in amandelen.

De VS vragen voor erkenning van hun Voluntary Aflatoxin Sampling Plan (VASP) systeem voor amandelen als pre-export check onder artikel 23 van 882/2004. Er zijn eerder dergelijke erkenningen verleend, voor de AFT in pinda's uit USA en OTA in tarwe uit Canada. Er zijn wat zaken door de VS opgehelderd. Bemonstering wordt door de 'handler' genomen en niet de 'operator', maar wel volgens protocol. Voor de CIE is dit prima maar lidstaten kunnen er nog naar kijken. Een andere verandering is dat VS heeft aangegeven dat het niet om 'derived products' gaat, dat iedere individuele verpakking geëtiketteerd moet worden, en als een verpakking diverse subverpakkingen heeft dan is goed om hier naar te verwijzen op het etiket van de verpakking. Dit zal besproken worden tijdens de volgende werkgroepvergadering. Dit is de derde aanvraag voor artikel 23. Daarom wil de CIE alle (toegekende) aanvragen ook bundelen in een nieuwe Implementing Regulation. Na bespreking op de volgende werkgroepvergadering komt het voorstel ter stemming op het PCVD van 11 februari.

6. Ochratoxine in paprika (agendapunt veranderd van geplande 'Rapportage van meetgegevens').

Na een moeizame discussie naar welk niveau de ML verlaagd gaat worden is het voorstel uiteindelijk vastgesteld op 20 µg/kg. Dit zal ter stemming komen tijdens het PCVD van 11 februari. Als het dan goedgekeurd wordt dan kan het na consultatie in de Commissie op 1 mei inwerking treden. Tot die tijd geldt de 15 µg/kg die sinds 31 december 2014 in werking is. Er zal nog een overgangsregeling toegevoegd worden dat paprika die vóór 31 december rechtmatig op de markt geplaatst is, op de markt mag blijven.

7. Bevindingen mycotoxinen in maisoogst 2014

Signalering mycotoxinen. Euromaisiers ziet hoge gehalten in de maisoogst 2014 en heeft aan de bel getrokken. De lidstaten rapporteren hun bevindingen en de conclusie is dat er in de landen die mais produceren voor humane consumptie inderdaad een probleem is. Een lidstaat merkt op dat MLs die vorig jaar als derogatie zijn voorgesteld nu niet afdoende zullen zijn om het probleem op te lossen. Een andere lidstaat doet de suggestie dat mogelijk een hogere waarde voor ruwe mais kan worden toegestaan als de producenten deze extra zouden kunnen bewerken zodat een grotere reductie in concentraties zou kunnen bewerkstelligen. Andere lidstaten geven aan waarschijnlijk problemen te hebben om akkoord te gaan met een hogere ML. Hogere MLs betekent ook een hogere overschrijding van de gezondheidkundige grenswaarde. Omdat dit probleem naar verwachting in de toekomst vaker op zal treden zal ook gekeken moeten worden naar andere factoren dan klimaat, waarop wel invloed uitgeoefend kan worden. Mogelijk dat bijvoorbeeld resistente rassen ondanks een lagere opbrengst uiteindelijk toch een betere optie voor de teelt zouden kunnen zijn. De CIE zal Euromaisiers vragen om voorstellen te doen voor een oplossing. Verzoek aan de lidstaten is om ook verder naar de data kijken en naar mogelijke oplossingen te zoeken. Volgende vergadering moet weer een stap gemaakt worden zodat we op tijd een oplossing kunnen bieden.

8. Codex activiteiten

Enige beschikbare werkdocument voor de aankomende vergadering van het Codex Comité voor Contaminanten in Voedsel (CCCF) is de gereviseerde Code of Practice voor mycotoxinen in granen. Dit punt is mixed competence en member states vote, als lidstaten discussiepunten aanleveren dan kan hier een gezamenlijk standpunt voor opgesteld worden. De volgende keer zal dit en eventuele andere beschikbare CCCF werkdocumenten besproken worden.

9. WVTTK

- Australië gaat het gebruik van bittere abrikozepitten als voedsel verbieden vanwege een aantal overlijdensgevallen door cyanide vergiftiging na inname van de pitten. De vraag is of dit ook in de EU moet gebeuren, het punt is ook hier al diverse malen op de agenda geweest. Een paar lidstaten geven aan

ervoor te voelen om hier verder aan te werken. De pitten worden op internet aangeprezen als geneesmiddel tegen kanker en er is inmiddels ook via die route een poedervorm beschikbaar. Doseringfouten zijn snel gemaakt. Een lidstaat heeft daarom ook al consumptieadvies gegeven, echter de veilige marges zijn zeer smal. CIE zal aan een voorstel voor een aanpak gaan werken.

- Tweejaarlijks verslag Coceral. Er wordt steeds meer gecontroleerd, en het rapport bevat interessante informatie voor competente autoriteiten.

- Presentatie Voedingscentrum aanpassing consumptieadvies nitraat/nitriet Nederland.

Stephan Peters van het Voedingscentrum geeft een presentatie over het totstandkomen van de aanpassingen van het advies over nitraat consumptie. De inzichten over nitraat zijn veranderd in de loop van de tijd. De nitrosaminenvorming blijkt minder dan gedacht en ook is er mee bekend over de voordelige effecten van nitraat. Daarom is het consumptieadvies aangepast. Hierover is een factsheet gemaakt waarin de wetenschappelijke onderbouwing duidelijk is weergegeven. De factsheet is gesteund door wetenschappers is gericht op wetenschappelijk netwerk, om van daaruit verder te communiceren. De factsheet is heel goed ontvangen, er waren geen negatieve reacties. Het Voedingscentrum pleit er daarom voor om consumptieadvies door nationale autoriteiten te laten opstellen en niet op Europees niveau.

In het onderliggende advies van Bureau Risicobeoordeling is ook een vraag gesteld of EFSA opnieuw naar de ADI voor nitraat kan kijken. CIE geeft aan dat nitraat nu onder herevaluatie is als conserveermiddel in het ANS panel. Daar kijken ze ook of de ADI aangepast moet worden en daarom wordt deze vraag nu niet bij CONTAM neergelegd. Als tweede punt, de werkgroep van ANS tox effecten kijkt ook naar blootstelling aan nitraat vanuit alle bronnen, dat wordt een technisch rapport. Daarna zal gevraagd worden aan CONTAM of deze nieuwe rapporten aanleiding geven om de 2008 en 2010 opinies over nitraat aan te passen. Het is een heel traject, dus het is te verwachten dat dit pas in 2016 in de expert werkgroep terugkomt.

- Pijnboompitten. Ook dit punt is al vaker besproken. Sommige variëteiten geven een metaalachtige nasmaak en tijdelijk verlies van smaakzin. Door de industrie is een vrijwillig certificeringsprogramma opgezet, er waren echter nog partijen aangetroffen zonder certificaat. Een stakeholder heeft gevraagd of inspectie nog plaatsvindt. CIE heeft aangegevendat dit in principe nog plaatsvindt. De lidstaten worden gevraagd om door te geven of de inspectie veel ladingen zonder certificaat tegenkomt. Dit om te weten of de industrie hun toezegging nog steeds nakomt en op welke schaal.

De volgende werkgroepvergadering zal plaatsvinden op 3 februari aanstaande.

Den Haag, januari 2015